

Asia: VN/11255/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

2 § Määritelmät

-

6 § Valviran tehtävät

-

22 § Eräiden muiden tuotteiden valmistajan ja maahantuojaan yleiset velvollisuudet

-

25 a § Savuttomia nikotiinituotteita koskevat vaatimukset

Savuttomille nikotiinituotteille esitetty nikotiinipitoisuus 20 mg/g on korkea.

Voimaantuloa koskevassa pykälässä oleva ehdotus siitä, että makuja koskevat rajoitukset otettaisiin käyttöön vähitellen, ei ole käytännössä toimiva.

29 a § Ilmoitukset savuttomista nikotiinituotteista

Kannatettava ja tarpeellinen velvoite, mikäli savuttomat nikotiinituotteet ollaan sallimassa.

29 b § Myyntimäärät savuttomista nikotiinituotteista

-

30 § Eräitä muita tuotteita koskevien tietojen toimittamisen tapa, malli ja ajankohta

-

31 § Vähittäismyyntipakkauksia koskeva yleissäännös

-

39 a § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen merkinnät

-

39 b § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen muu ulkoasu

-

39 c § Savuttoman nikotiinituotteen ulkoasu

-

40 § Varoitusmerkintöjä koskeva poikkeus ulkomaanliikenteessä

-

44 § Vähittäismyynnin luvanvaraisuus

Mikäli tuotteet tullaan sallimaan, on myynti oltava ehdottomasti luvanvaraista. Edellyttää muutoksia Turreen.

Kunnassa ei ole tiedossa kaikkia paikkoja, joissa näitä on myynnissä. Mikäli myynti sallitaan, tulisi nikotiininesteiden myynnin ilmoitusvelvollisuudesta informoida toimijoita valtakunnallisesti ja näkyvästi.

48 § Ilmoitus nikotiininesteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden vähittäismyynnistä

Tärkeä, että valvontaviranomainen voi periä maksun kaikista ilmoituksen käsittelyyn liittyvistä toimenpiteistä riippumatta siitä onko aikaisempi myyntilupa myönnetty vanhan vai uuden tupakkalain voimassaolon aikaan. Esityksessä on rajattu pois mahdollisuus periä maksua voimassa olevan tupakkalain nojalla annettujen myyntilupien laajentamisesta. Mikäli viranomainen joutuu joka kerta selvittämään aikaisemmin myönnetyn myyntiluvan myöntämisen ajankohdan, tämä tulee lisäämään viranomaisen työmäärää. Kaikista lupatietojen muuttamiseen liittyvistä toimenpiteistä tulisi voida periä maksu.

50 § Tukku myynnin ilmoituksenvaraisuus

-

52 a § Tupakkatuotteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden maustamiseen tarkoitettujen tuotteiden myyntikielto

"Vaikka tunnusomaisia tuoksuja tai makuja ei ehdoteta kiellettäväksi savuttomissa nikotiinituotteissa vaan makuja rajoitettaisiin

eri tavalla, olisi silti perusteltua kieltää maustamiseen tarkoitettut tuotteet samalla tavalla kuin tupakkatuotteista, koska muutoin voimassa olevaa sääntelyä voitaisiin kiertää" Tämä on vähän sekava.

53 § Kielto myydä alaikäiselle

Ehdotettu kieltö myydä savuttomia nikotiinituotteita alaikäisille on erityisen tärkeä, sillä voimassa olevassa laissa tupakan vastikkeille säädetty vastaava kieltö ei koske yksityishenkilöiden välistä myyntiä eikä välitystoimintaa.

58 § Etämyynnin kieltö

"Etämyyntikiellon rikkominen ei olisi rangaistavaa, mutta kunta voisi kieltää tällaisen toiminnan ja tehostaa kieltöä uhkasakolla. Lisäksi etämyyntikiellon rikkominen olisi peruste vähittäismyyntiluvan peruuttamiselle" Todella vaikea valvoa.

59 § Tullihuutokaupalla myynnin kieltö

-

60 § Tukku myynnin rajoitukset

-

62 § Alaikäisiä koskeva maahantuontikieltö

-

63 § Eräiden savuttomien tupakkatuotteiden maahantuontikieltö

-

65 § Kieltö tuoda maahan etäviestimen välityksellä hankittuja tuotteita

-

66 § Matkustajatuonnin aikarajat

-

67 § Matkustajatuonnin määrälliset rajat

-

74 § Yleiset tupakointikiellot

Kannatettavaa lisätä nikotiinituotteet kieltolistalle kohteissa, jotka ovat ala-ikäisten käytössä.

80 § Tupakointikieltöä koskevat opasteet

Kannatettava.

81 § Tupakointikieltojen toimeenpano

-

90 § Hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä perittävät maksut

On erittäin tärkeää, että kunta voi periä hyväksymänsä taksan mukaisen maksun myös silloin, kun 48 §:n mukainen ilmoitus on tehty savuttomista nikotiinituotteista.

91 § Tupakkalain valvontamaksut

Nikotiininesteet ja savuttomat nikotiinituotteet vaikuttavat vuotuisen valvontamaksuun. Kannatettava, mikäli tuotteet tulevat laillisesti markkinoille.

.Perusteluissa "Jos myyjä on ilmoittanut myyvänsä pelkästään nikotiininesteitä, maksu

pysyisi 500 eurossa, vaikka myyjä ilmoittaisi ottavansa myyntiin myös savuttomia nikotiininesteitä." Lopussa tulisi ilmeisesti lukea "savuttomia nikotiinituotteita".

94 § Tuotevalvontaa koskevien tietojen tallentaminen ja julkaiseminen

-

97 § Vähittäismyyntiluvan peruuttaminen

Kannatettava.

100 § Myyntikielto

-

109 § Tupakan myyntirikos

Laajennetaan koskemaan savuttomia nikotiinituotteita. Kannatettava.

113 § Tupakointirikkomus

-

117 § Myyntipäällykset

-

118 § Hallussapitokielto

E erityisen kannatettava alaikäisten terveyden suojelemiseksi

119 § Hävittäminen

-

Voimaantulo

-

Muuta kommentoitavaa?

Kuopion ympäristöterveys antoi puoltavan lausunnon 19.5.2023 tupakkalain muutosesityksestä, jossa tavoitteena oli kieltää savuttomien nikotiinituotteiden myynti Suomessa samalla tavalla kuin nuuskan myynti on kielletty. On erittäin valitettavaa, että se lakiesitys ei edennyt ja tuotteet päästettiin markkinoille. Kuopion kaupungin useilla toimialoilla on suuri huoli nyt lausunnon olevan lakiesityksen vaikutuksista erityisesti lapsiin ja nuoriin. Lakiesityksen esitöissä tuodaan selkeästi esille nikotiinin terveyshaitat, mutta siitä huolimatta savuttomat nikotiinituotteet ollaan hyväksymässä markkinoille. Nikotiini on stimuloiva, piristävä ja hermostoon vaikuttava aine, johon kehittyvät aivojen

rakenteellisten muutosten vuoksi vahva riippuvuus. Nikotiini on savukkeiden, nuuskan ja muiden tupakkatuotteiden tärkein riippuvuutta aiheuttava aine.

Ympäristöterveyden, terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta emme kannata savuttomien nikotiinituotteiden hyväksymistä Suomessa. Mikäli savuttomia nikotiinituotteita ei jostain syystä voida kieltää, tulee ne saattaa esitetyn mukaisesti tupakkalainsäädännön piiriin.

Hartikainen Tarja
Kuopion kaupunki